

Język rosyjski

Arkusze egzaminacyjne z języka rosyjskiego zostały opracowane na dwóch poziomach:

- - podstawowym – (MJR-P1_1P-122)
- - rozszerzonym – część I (MJR-R1_1P-122)
– część II (MJR-R2_1P-122)

Poziom podstawowy zawierał 8 zadań, za które zdający mógł uzyskać maksymalnie 50 punktów, egzamin trwał 120 minut.

Poziom rozszerzony, część I zawierała 3 zadania, zdający mógł uzyskać maksymalnie 23 punkty, egzamin trwał 120 minut.

Poziom rozszerzony, część II zawierała 9 zadań, zdający mógł uzyskać maksymalnie 27 punktów, egzamin trwał 70 minut.

Poziom podstawowy

Poziom podstawowy obejmował 3 części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną. Część pierwsza, **rozumienie tekstu słuchanego**, składała się z trzech zadań zamkniętych, opartych na trzech tekstach nagranych przez rodzimych użytkowników języka rosyjskiego. Za rozwiązanie tej części zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Część druga, **rozumienie tekstu czytanego**, zawierała trzy zadania zamknięte oparte na zróżnicowanych tematycznie tekstach, sprawdzających ich rozumienie. Za rozwiązanie tej części zdający mógł otrzymać 20 punktów (40% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Część trzecia, **wypowiedź pisemna**, składała się z dwóch zadań otwartych – krótkiej i dłuższej formy użytkowej. Obydwie formy wymagały użycia języka rosyjskiego w odniesieniu do autentycznych sytuacji życia codziennego. Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 1. (5 pkt)

Tekst zadania dotyczył zakresu tematycznego *Podróżowanie i turystyka – środki transportu. Człowiek - uczucia i emocje*. Po wysłuchaniu tekstu o nietypowym tramwaju kursującym 1 kwietnia i zorganizowanych w nim niespodziankach i atrakcjach dla pasażerów, zdający powinien określić, które stwierdzenia są zgodne z treścią słuchanego tekstu (P), a które są nieprawdziwe (F).

Sprawdzana umiejętność					
Standard II.1.- rozumienie ze słuchu					
Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (standard II. 1.c).					
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania		
			LO	T	
0,57			0,65	0,53	
Lp	Oceniane czynności	Liczba pkt	Łatwość czynności		
			Ogółem	LO	T
1.	Zdający określa główną myśl tekstu.	1	0,28	0,40	0,22
2.		1	0,59	0,69	0,56
3.		1	0,26	0,33	0,21
4.		1	0,92	0,94	0,92
5.		1	0,80	0,87	0,74

Komentarz:

Zadanie okazało się dla wszystkich zdających umiarkowanie trudne, zadania cząstkowe 1.1 i 1.3 – trudne. Polecenie nie powinno sprawiać trudności – jednak typowo prasowe określenie firmy-organizatora, jako zbyt długie i trudne wyrażenie (*городское трамвайно-троллейбусное управление при поддержке городских властей*), skutecznie uniemożliwiło zrozumienie tego fragmentu tekstu i poprawny wybór werstraktora, a zwrot w kolejnym zdaniu: *...мимо цирка* dodatkowo zmylił wielu słuchających tekstu. Również w zadaniu cząstkowym 1.3 zdanie: *Стоимость билета в необычном трамвае ничем не отличалась от обычной* nie ułatwiło potwierdzenia prawdy, że *за проезд надо было заплатить*. Pozostałe zadania cząstkowe już nie sprawiły tylu kłopotów, a zadanie 1.4 okazało się bardzo łatwe dla wszystkich zdających (92 % poprawnych odpowiedzi).

Zadanie 2. (5 pkt)

Zadanie polegało na wysłuchaniu pięciu porad dla turystów i prawidłowym dopasowaniu do każdej porady hasła-nagłówka. Jeden dodatkowy nagłówek nie pasował do żadnej informacji. Zadanie dotyczyło zakresu tematycznego *Podróżowanie i turystyka – zwiedzanie. Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego, styl życia. Człowiek – uczucia i emocje*.

Sprawdzane umiejętności

Standard II.1.- rozumienie ze słuchu.

Zdający określa główną myśl tekstu (standard II. 1.a)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających		Wskaźnik łatwości zadania			
		LO		T	
0,54		0,66		0,53	
Lp	Oceniane czynności	Liczba pkt	Łatwość czynności		
			Ogółem	LO	T
1.	Zdający określa główną myśl tekstu.	1	0,59	0,71	0,61
2.		1	0,53	0,68	0,49
3.		1	0,56	0,71	0,54
4.		1	0,54	0,65	0,54
5.		1	0,47	0,56	0,46

Komentarz:

Zadanie było dla ogółu zdających umiarkowanie trudne, dla LO zadania cząstkowe 2.1 i 2.3 były łatwe (71 % poprawnych odpowiedzi). Z kolei piąty tekst okazał się najtrudniejszym w tym zadaniu, ponieważ tylko 47% zdających poprawnie dopasowało nagłówek *«не падайте духом»* (nie upadajcie na duchu), chociaż zwroty: *не расстраивайтесь, не накручивайте себе нервы, будьте оптимистом* powinny ułatwić im wybór.

Zadanie 3. (5 pkt)

Zadaniem zdających było wysłuchanie wywiadu z japońską sportsmenką występującą w barwach Rosji, a następnie wybranie czterech odpowiedzi, zgodnych z treścią nagrania. W zadaniu cząstkowym należało wybrać główną myśl tekstu. Zadanie dotyczyło zakresu tematycznego: *Człowiek – cechy charakteru, uczucia i emocje. Sport – popularne dyscypliny sportu, imprezy sportowe. Życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia, styl życia*.

Sprawdzane umiejętności

Standard II.1.- rozumienie ze słuchu.

Zdający selekcjonuje informacje (standard II.1 d).

Zdający określa główną myśl tekstu (standard II. 1.a).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania		
			LO	T	
0,53			0,65	0,53	
Lp	Oceniane czynności	Liczba pkt	Łatwość czynności		
			Ogółem	LO	T
1.	Zdający selekcjonuje informacje.	1	0,60	0,73	0,55
2.		1	0,58	0,64	0,58
3.		1	0,48	0,60	0,49
4.		1	0,56	0,70	0,55
5.	Zdający określa główną myśl tekstu.	1	0,44	0,59	0,47

Komentarz :
Zadanie okazało się dla ogółu zdających umiarkowanie trudne. Najłatwiejsze w tej grupie zadań było 3.1. (73% poprawnych odpowiedzi dla absolwentów liceum), poprawne odpowiedzi wiązały się z właściwym skojarzeniem zwrotu *выиграть Олимпиаду* z wyrażeniem *получить олимпийское золото*. Trudnym zadaniem było dla zdających zadanie cząstkowe 3.5., czyli określenie głównej myśli tekstu.

Zadanie 4. (7 pkt)

Zadanie polegało na przeczytaniu siedmiu tekstów dotyczących reklamy niecodziennych propozycji na prezenty dla bliskich osób i dobranie do każdego z nich właściwego nagłówka. Jeden nagłówek był dodatkowy i nie pasował do żadnego fragmentu.

Zadanie dotyczyło tematów: *Zakupy i usługi – rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, reklama, korzystanie z usług. Życie rodzinne i towarzyskie – święta i uroczystości, styl życia.*

Sprawdzane umiejętności					
Standard II.2.- rozumienie tekstu czytanego.					
Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu (II. 2 b).					
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania		
			LO	T	
0,59			0,72	0,54	
Lp	Oceniane czynności	Liczba pkt	Łatwość czynności		
			Ogółem	LO	T
1.	Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	1	0,55	0,68	0,51
2.		1	0,53	0,68	0,48
3.		1	0,54	0,68	0,48
4.		1	0,54	0,67	0,52
5.		1	0,58	0,74	0,48
6.		1	0,65	0,76	0,62
7.		1	0,72	0,83	0,70
Komentarz :					
Zadanie było dla ogółu zdających umiarkowanie trudne, tylko ostatnie zadanie cząstkowe 4.7 było łatwe dla wszystkich. W zadaniach cząstkowych 4.2 oraz 4.3 udzielenie poprawnych odpowiedzi utrudniły na pewno zwroty: <i>провести незабываемый вечер с кумиром в ресторане, расширить рамки привычных ощущений, резко обостряется чувство запаха</i> , natomiast kilka łatwych pytań w tekście zadania 4.6 oraz słowa <i>гороскоп, карты Таро</i> pozwoliły dobrze połączyć zwrot z tekstu <i>настоящая предсказательница</i> z nagłówkiem « <i>Магический визит к гадалке</i> ».					

Zadanie 5. (7 pkt)

Zadaniem zdających było uważne przeczytanie dłuższego tekstu dotyczącego sezonu imprez kulturalno-rozrywkowych w Moskwie. Następnie w sześciu zadaniach częściowych należało uzupełnić wypowiedzi wybranym wyrażeniem. Z kolei w siódmym zadaniu należało wybrać właściwą odpowiedź dotyczącą głównej myśli czytanego tekstu. Tekst zadania dotyczył zakresu tematycznego: *Kultura – podstawowe dziedziny kultury, uczestnictwo w kulturze.*

Człowiek – uczucia i emocje. Życie rodzinne i towarzyskie – styl życia.

Sprawdzane umiejętności					
Standard II.2.- rozumienie tekstu czytanego.					
Zdający selekcjonuje informacje (standard II. 2 d).					
Zdający określa główną myśl tekstu (standard II. 2 a)					
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających			Wskaźnik łatwości zadania		
			LO	T	
0,53			0,64	0,51	
Lp	Oceniane czynności	Liczba pkt	Łatwość czynności		
			Ogółem	LO	T
1.	Zdający selekcjonuje informacje.	1	0,60	0,66	0,57
2.		1	0,50	0,65	0,49
3.		1	0,57	0,69	0,47
4.		1	0,40	0,47	0,38
5.		1	0,51	0,65	0,56
6.		1	0,65	0,73	0,74
7.	Zdający określa główną myśl tekstu.	1	0,48	0,62	0,37
Komentarz:					
Zadanie było dla ogółu zdających umiarkowanie trudne. Tylko 40% zdających prawidłowo wykonało zadanie częściowe 5.4., łącząc informację <i>работали пункты по обмену и продаже старинных патефонов, радиоприёмников</i> z poprawną odpowiedzią 4A- <i>купить старинные вещи</i> i zaledwie 48% zdających potrafiło określić główną myśl tekstu – <i>Текст знакомит читателей с культурной жизнью российской столицы.</i>					

Zadanie 6. (6 pkt)

Zdający, po uważnym przeczytaniu tekstu o specyficznej pomocy człowiekowi, miał zaznaczyć w tabeli, które informacje są prawdziwe, a które fałszywe. Zadanie dotyczyło tematów: *Człowiek – wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia, emocje. Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego, styl życia.*

Sprawdzane umiejętności		
Standard II.2.- rozumienie tekstu czytanego.		
Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (standard II.2 c).		
Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,72	0,82	0,67

Lp	Oceniane czynności	Liczba pkt	Łatwość czynności		
			Ogółem	LO	T
1.	Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje.	1	0,66	0,76	0,63
2.		1	0,59	0,73	0,46
3.		1	0,84	0,91	0,83
4.		1	0,71	0,78	0,64
5.		1	0,70	0,82	0,65
6.		1	0,84	0,90	0,82
Komentarz : Zadanie okazało się dla ogółu zdających łatwe.					

Zadanie 7. (5 pkt)

Zadaniem zdającego było napisanie krótkiej wiadomości do kolegi/koleżanki z Rosji o rozpoczęciu kursu nauki jazdy samochodem. W wiadomości należało podać:

- co zdecydowało o tym, że zapisałeś/łaś się na kurs prawa jazdy,
- jak często odbywają się zajęcia,
- swoją opinię o instruktorsze jazdy,
- informację o wrażeniach z samodzielnej jazdy samochodem.

W zadaniu oceniana była umiejętność przekazywania informacji (4 pkt) i poprawność językowa (1 pkt). Zadanie dotyczyło tematów: *Człowiek – cechy charakteru, uczucia i emocje. Życie rodzinne i towarzyskie – czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, styl życia. Nauka i technika – obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych.*

Sprawdzane umiejętności

Zdający uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (standard IV. 2b).

Zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (standard III. 2 e).

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,54	0,64	0,62

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania :

Inf. 1. *Я люблю ездить на машине, поэтому я записалась на курсы.*

Мне надоело ездить на метро.

Inf. 2. *Я хожу на курсы каждую пятницу.*

У меня занятия два раза в неделю.

Inf. 3. *Он хорошо водит машину.*

Я думаю, что он строгий.

Inf. 4. *Мне понравилось ездить на машине.*

Я был в большом стрессе.

Lp	Oceniane czynności	Liczba pkt	Łatwość czynności		
			Ogółem	LO	T
1.	Informacja 1	1	0,57	0,64	0,69
2.	Informacja 2	1	0,68	0,76	0,79
3.	Informacja 3	1	0,65	0,73	0,70
4.	Informacja 4	1	0,51	0,63	0,60
5.	Treść	Razem 4 pkt.	0,60	0,69	0,69
6.	Poprawność językowa		0,28	0,45	0,34

Komentarz :

Zredagowanie krótkiej wiadomości na zadany temat okazało się umiarkowanie trudne dla ogółu zdających. Tylko 60% maturzystów nie miało większych problemów z przekazaniem informacji zawartych w poleceniu, a sformułowanych w języku polskim. Najtrudniejsze okazało się opisanie wrażeń z samodzielnej jazdy samochodem. Ponadto zbyt skromny zasób leksykalny nie pozwolił wielu zdającym na wydanie opinii o instruktorsze oraz wyjaśnienie przyczyny zapisania się na kurs. Trudne dla wszystkich zdających było kryterium poprawności językowej.

Przykłady błędów:

Inf.1. *Я почебуй право ъзди.*

Я начинала курс на провом езду.

Inf.2. *Я два разы в неделю курс езды.*

Я часто еду на машиныне.

Inf.3. *Инстюктор – челаветк весолы, прятны, хорошы, не крикает.*

Учител – уютный человек.

Inf.4. *Я трошку балам.*

Я очен балас ехать сама машином, потому што я часто придептывала газ.

Podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej trudności przysporzyło maturzystom poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych. Bardzo liczne błędy występowały w odmianie czasowników i stosowaniu właściwych form przymiotników. Wypowiedzi zawierały liczne błędy ortograficzne (np. brak znaku miękkiego lub nadmiar znaków, mylenie liter, co powodowało zakłócenia w komunikacji). Często maturzyści wymyślali słowa nieistniejące w języku rosyjskim. W bardzo wielu pracach liczba błędów językowych i ortograficznych przekraczała 25 procent liczby wszystkich wyrazów, co powodowało utratę punktu za poprawność językową. Były jednak i takie wypowiedzi, w których zdający w sposób poprawny i zwięzły przekazali wszystkie informacje i wykazali się umiejętnością poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych.

Zadanie 8. (10 pkt)

Zadanie z zakresu tematycznego Człowiek – uczucia i emocje. Dom – miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia, wynajmowanie mieszkania. Życie rodzinne i towarzyskie – czynności życia codziennego, styl życia.

Zadaniem zdającego było napisanie listu prywatnego do koleżanki/kolegi z Rosji. W treści listu należało:

- poinformować o przyczynach przeprowadzki od rodziców i opisać reakcję znajomych (inf. 1a i 1b),
- opisać swoje nowe mieszkanie i poprosić o radę dotyczącą urządzenia jednego z pomieszczeń (inf. 2a i 2b),
- napisać, co autorowi/autorce listu podoba się w samodzielnym życiu, a co jest problemem (inf. 3a i 3b),
- opisać, jak przeprowadzka wpłynęła na relacje z rodzicami i zaprosić koleżankę/kolegę do siebie (inf. 4a i 4b).

W zadaniu oceniana była umiejętność przekazania informacji (4 punkty), forma (2 punkty), bogactwo językowe (2 punkty) oraz poprawność językowa (2 punkty), obowiązywał również limit długości tekstu (120-150 słów).

Sprawdzane umiejętności

Treść – Zdający uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (standard IV. 2b)

Forma – Zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (standard III.2 f)

Bogactwo językowe – Zdający zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (standard I.1)

Poprawność językowa – Zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (standard III. 2.e)

Wskaźnik łatwości zadania dla ogółu zdających	Wskaźnik łatwości zadania	
	LO	T
0,39	0,55	0,45

Przykładowy poprawny zapis rozwiązania:

Inf. 1a

Я поступил в вуз в другом городе и поэтому снял квартиру.

Я не хочу жить с родителями.

Inf. 1b

Все удивились тому, что я буду жить одна.

Друзья предложили мне помощь.

Inf. 2a

Квартира уютная, но без мебели.

В комнате стоит кровать, стол, стул и кресла.

Inf. 2b

Я не знаю, как поставить мебель. Может ты мне посоветуешь?

Я хочу купить белый письменный стол. Что ты об этом думаешь?

Inf. 3a

Могу делать, что хочу.

Мне нравится, что я сам за себя отвечаю.

Inf. 3b

Я очень скучаю по родителям.

Мне надо убирать квартиру, а я это не люблю.

Inf. 4a
*Мама стала мне чаще звонить.
 Мои отношения с родителями стали лучше.*

Inf. 4b
*Я надеюсь, что ты приедешь посмотреть мою квартиру.
 Я приглашаю тебя в среду к себе в гости.*

Lp	Oceniane czynności	Liczba pkt	Łatwość czynności		
			Ogółem	LO	T
1.	Informacja 1	1	0,42	0,58	0,51
2.	Informacja 2	1	0,54	0,67	0,58
3.	Informacja 3	1	0,44	0,58	0,54
4.	Informacja 4	1	0,49	0,65	0,58
5.	Treść	Razem 4	0,47	0,62	0,55
6.	Forma	2	0,42	0,56	0,51
7.	Bogactwo językowe	2	0,37	0,55	0,42
8.	Poprawność językowa	2	0,22	0,39	0,24

Кomentarz:

Napisanie listu prywatnego okazało się zadaniem trudnym dla ogółu zdających. W kryterium treści oraz formy było trudne dla ogółu zdających, a umiarkowanie trudne dla absolwentów liceów i techników, w kryterium bogactwa językowego – trudne dla ogółu zdających i dla techników, umiarkowanie trudne dla absolwentów liceów. W kryterium poprawności językowej zadanie było trudne dla wszystkich zdających (wskaźnik łatwości zaledwie 0,22!). Jest to wynik niezadawalający, jeśli porównamy go z rokiem ubiegłym – wskaźnik wyniósł wtedy 0,46, a wskaźnik całego zadania – 0,75.

Примеры ошибок dotyczących przekazania informacji.

Inf.1.

*Они хотели, чтобы я помешкала самой.
 У меня плох с родителями – мы поклотили.
 Знаёмы рады, папа неконешно.*

Inf.2.

*Моя кухня образованная современно.
 Квартира ма детской и в.ц..
 В квартире спальница и гостиница.
 Как одевать квартиру?
 Я не знаю какой колор выбрать – красивый или белый?*

Inf.3.

*Мне нравится животь.
 Мне не нравит самотная жизнь.
 Я не ужинам.
 Я может себе не радит.*

Inf.4.

*Родители были смутные.
 Мы тескнили за собой.
 Я хочу запросить ко мне.
 Я чекаю на письмо!*

Niestety, w pracy nie wszyscy zdający potrafili poprawnie zawrzeć pięć elementów obligatoryjnych dla listu prywatnego, brakowało w wielu przypadkach zwrotu grzecznościowego rozpoczynającego list (typowego dla listu prywatnego), wstępu i zakończenia, więc zdający otrzymywał 0 punktów w zakresie formy, mimo spełnienia pozostałych podkryteriów, dotyczących spójności, logiki tekstu i objętości pracy.

W kryterium bogactwa językowego zadanie było trudne dla ogółu zdających (0,37), w roku ubiegłym 0,75.

W zakresie kryterium poprawności językowej należałoby zwrócić uwagę na duże problemy zdających z pisownią znaku miękkiego w formach czasownika i rzeczownika. Ponadto maturzyści bardzo często nie znali odpowiednich przymiotników i wymyślali nieistniejące w języku rosyjskim słowa i zwroty. Bardzo duża liczba błędów ortograficznych zakłócała rozumienie tekstu, a nagminne użycie czasownika *поздравляю* (zamiast *печатаю привет*) w zakończeniu listu oraz dziwne konstrukcje na początku listu: *На всмыне моего листа...*, *Что у тебе слыховать?* pozwalają wysnuć wniosek, że zdający nie radzą sobie z umiejętnościami sprawdzanymi tego typu zadaniem.

Tylko niewielka część listów spełniała wszystkie kryteria, a wypowiedzi zawierały dobrze dobrane słownictwo, były poprawne pod względem językowym oraz spójne i logiczne. Te wypowiedzi zdających są dowodem pracy zgodnej ze standardami wymagań egzaminacyjnych.

Podsumowanie i wnioski

Analiza prac maturalnych pozwala określić zarówno dobrze i słabo opanowane przez zdających umiejętności, jak i wysnuć wnioski dotyczące efektywnego przygotowania uczniów do egzaminu. Na podstawie podanych wskaźników z trzech części egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym można stwierdzić, że zdania okazały się dla tegorocznych maturzystów umiarkowanie trudne i trudne (tylko jedno zadanie, 6., okazało się łatwe). W zadaniach 2., 3. i 5. znaczny odsetek zdających nie potrafił wybrać (określić) głównej myśli tekstu słuchanego i tekstu czytanego, co oznacza, że zdający nie zrozumieli sensu tekstu.

Maturzyści nadal nie najlepiej radzili sobie z kryterium poprawności językowej w zadaniach otwartych 7. i 8.

W przygotowaniach uczniów do egzaminu maturalnego należy zwrócić szczególną uwagę na:

- systematyczne ćwiczenia i utrwalanie słownictwa związanego z tematyką określoną w standardach wymagań egzaminacyjnych,
- komunikowanie się na lekcji wyłącznie w języku rosyjskim, co sprzyja właściwym reakcjom językowym w różnych codziennych sytuacjach,
- częste słuchanie audycji z udziałem rodzimych użytkowników języka, zachęcanie do oglądania kanałów rosyjskojęzycznych TV,
- uważne czytanie poleceń i rozwiązywanie zadań zgodnie z poleceniem,
- rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych poprawnych w skutecznej komunikacji,
- zapoznavanie uczniów już na wczesnym etapie nauki języka z wymaganiami egzaminacyjnymi także poprzez rozwiązywanie zadań z arkuszy egzaminacyjnych z poprzednich lat.